

HIRVENMETSÄSTYS VUONNA 2024

Tekniikka apuna ja turvana

31.10.2024 Pekka Kotiaho

Lahti-Salpausselkä rotary-klubi 31.10.2024

Sisältö

- Saalismäärät ja luvat
 - Luvat haettava 30.4.2024 mennessä tänä vuonna sähköisesti
 - Hirvitietokortti - https://riista.fi/wp-content/uploads/2024/08/hirvitietokortti-2024_taytettava_nettiin.pdf
- Tekniikka
 - Aseet ja tähtäimet
 - Ammukset ja ympäristö
 - Paikannus ja seuranta
- Tietotekniikka
 - Omariista – luvat – alueet, jos syötetty
 - Tracker – koiratutka, mutta myös metsästysalueiden kartta ja metsästäjien paikannus ja myös viestikanava
 - Whatsapp – seurueen sisäinen viestintä
 - VHF –pikaviestintä tilanteista
 - Riistakamerat
- Päivän kulku metsällä
- Saaliin käsittely
- Hirven metsästyksen yksilötalous

HIRVISAALISMÄÄRISTÄ

Päättäneellä jahtikaudella 2023–2024 kaadettiin runsaat 32 000 hirveä, mikä on 13 prosenttia viime kautta vähemmän. Viime vuosien tavoite hirvikannan laskulle on monin paikoin saavutettu ja tämä näkyy aiempaa pienempänä saaliina.

Suurimmalla osalla hirvitalousalueista hirvikanta on tällä hetkellä asetetussa tavoitteessa, eikä kantaa ole monella alueella enää pyritty laskemaan. **Pyyntilupia viime kaudelle myönnettiin 15 prosenttia edelliskautta vähemmän. Valtakunnan tasolla myönnettyjen pyyntilupien käyttöaste oli 78,5 prosenttia.**

– Hirvisaalis tippui kaikilla riistakeskusalueilla ja pinta-alaan suhteutettuna **hirviä kaadettiin 1 hirvi 1000 hehtaaria kohden**, hirvitalousaluesuunnittelija Joni Saunaluoma Suomen riistakeskuksesta sanoo.

Saalis oli jälleen edelliskautta hieman urosvoittoisempi ja kaadetuista aikuisista hirvistä uroksia oli 58 prosenttia ja naaraita 42 prosenttia. Saaliissa vasojen osuus oli 48 prosenttia, joka on viime vuosia hieman suurempi. Urosvasoja vasasaaliista oli noin 52 prosenttia, mikä vastaa keskimääräistä vasojen sukupuolijakaumaa.

Luonnonvarakeskus (Luke) julkaisee arvion jahdin jälkeisestä kannasta maaliskuussa. Samoin maaliskuussa alueelliset riistanneuvostot asettavat hirvikannan hoitotavoitteet seuraavaksi kolmeksi vuodeksi.

Luken vuosittain tuottama hirven kanta-arvio on pienentynyt jo useamman vuoden. Viime kevään kanta-arviossa kannan arvioitiin pienentyneen edellisvuodesta noin 4,4 prosenttia ollen metsästyksen jälkeen noin 77 000 hirveä (95 todennäköisyysväli 67 000–88 000 hirveä). Asetetut tiheystavoitteet tähtäävät koko maassa 70 000–86 000 yksilön talvikantaan.

HIRVISAALIS METSÄSTYSKAUSILLA 2023-2024 (VUOSI 2023) JA 2022-2023 (VUOSI 2022) RIISTAKESKUSALUEITTAIN

Riistakeskusalue	Myönnettyjä pyyntilupia yhteensä, kpl			Pyyntiluvista käytetty, %			Kaadetut kaikki yhteensä, kpl			Vasojen osuus koko saaliista, kpl			Aikuisten urosten osuus kaikista aikuisista, %		
	2023	2022	Muutos %	2023	2022	Muutos %	2023	2022	Muutos %	2023	2022	Muutos %	2023	2022	Muutos %
Etelä-Häme	1133	1263,5	-10,3 %	80,2	77,6	3,4 %	1167	1252	-6,8 %	44,3	43,5	1,8 %	60,6	56,9	6,5 %
Etelä-Savo	2926,5	3029,5	-3,4 %	75,3	74	1,8 %	2915	2953	-1,3 %	48,7	48,2	1,0 %	58,3	55,8	4,5 %
Kaakkois-Suomi	2507	2789	-10,1 %	76,5	77	-0,6 %	2463	2736	-10,0 %	44,3	42,9	3,3 %	54,7	52,8	3,6 %
Kainuu	1396,5	1515	-7,8 %	89,5	90,5	-1,1 %	1645	1794	-8,3 %	48	47,2	1,7 %	59,2	57,4	3,1 %
Keski-Suomi	2670,5	2952,5	-9,6 %	78,3	75,6	3,6 %	2800	2942	-4,8 %	50,7	48,3	5,0 %	55,9	54,5	2,6 %
Lappi	4135	5896	-29,9 %	61,6	65,3	-5,7 %	3097	4618	-32,9 %	35,6	33,3	6,9 %	57,1	56,3	1,4 %
Oulu	3621	4091,5	-11,5 %	84,8	84,6	0,2 %	4124	4597	-10,3 %	51,1	49,4	3,4 %	57,3	57,2	0,2 %
Pohjanmaa	2386	2640,5	-9,6 %	89,2	83,1	7,3 %	2952	3014	-2,1 %	55,8	54,4	2,6 %	57,3	56	2,3 %
Pohjois-Häme	1225	1529	-19,9 %	85,4	81,6	4,7 %	1391	1635	-14,9 %	49,6	47,3	4,9 %	63,1	54,6	15,6 %
Pohjois-Karjala	1005,5	1197	-16,0 %	94,8	93,9	1,0 %	1162	1367	-15,0 %	36	35,6	1,1 %	62,5	61,4	1,8 %
Pohjois-Savo	2192	2479,5	-11,6 %	77,1	78,9	-2,3 %	2310	2612	-11,6 %	53,6	50,3	6,6 %	58,6	53,9	8,7 %
Rannikko-Pohjanmaa	1181	1496	-21,1 %	82,7	78,4	5,5 %	1304	1539	-15,3 %	50,2	47,6	5,5 %	61	63,9	-4,5 %
Satakunta	2185,5	2484,5	-12,0 %	81,5	81	0,6 %	2347	2626	-10,6 %	48,3	46,7	3,4 %	56	52,7	6,3 %
Uusimaa	1394	1868,5	-25,4 %	65,8	63,6	3,5 %	1224	1587	-22,9 %	50,1	50,2	-0,2 %	65,3	61,6	6,0 %
Varsinais-Suomi	1343	1590,5	-15,6 %	82,1	85,9	-4,4 %	1444	1779	-18,8 %	47,4	46,3	2,4 %	58,7	55,3	6,1 %
Koko maa yht.	31301,5	36822,5	-15,0 %	78,5	77,5	1,3 %	32345	37051	-12,7 %	48	46	4,3 %	58	56	3,6 %

Mahdollisuus metsästää hirviä syntyy

- Kun on käytössä riittävän suuri metsästysalue
 - Puumalassa meillä noin 2000 ha ja tänä vuonna 2 aikuista ja 2 vasaa - hirvipankissa 27 lupaa
 - Hollolassa aluetta 10 000 ha ja tänä vuonna 2 hirvilupaa
- Kun on hirviseuraa, joka saa maaomistajilta oikeuden metsästää hirvieläimiä heidän omistamallaan maalla – metsästysmaan vuokrasopimukset
- Kun on riittävä havaittu/arvioitu hirvikanta – kanta ohjaa lupamääriä – lupamäärät ovat pienentyneet viime vuosina
 - Riistakeskukselle raportoidaan sekä havainnot että kaadot – hirvitietokortti - https://riista.fi/wp-content/uploads/2024/08/hirvitietokortti-2024_taytettava_nettiin.pdf
- Kun haetaan huhtikuun 30. päivä mennessä hirviporukan ajatteleva määrä kaatolupia esitetyille alueelle – esimerkiksi meillä Hurissalossa yhteislupa naapuriseurueen kanssa

Mitä minä tarvitsen metsästääkseni?

- Metsästyskortin – siis kuitti riistanhoitomaksun maksamisesta – löytyy sähköisenä omariistasta – suoritettava metsästäjätkinto
- Luvan aseiden hallussa pitämiseksi – ”aseenkantolupa” – saa 15 vuotiaana
- Jäsenyyden hirtiseurueessa – olen metsästännyt 57 vuotta samassa porukassa isäni perintönä
- Hirvenammuntakokeen suoritus – voimassa kolme vuotta suorituspäivästä – tutkii nykyisin aseiden kohdistusta, koska saa ampua tuelta
- Oranssin hatun ja liivin – hyväksytyä signaaliväriä
- Kuhunkin tilanteeseen sopivat vaatteet, jotka eivät rapise, mutta lämmittävät sopivasti
- Istuimen passiin
- Eväidensyöntivarusteet
- Kestävyyttä ja kärsivällisyyttä – tänä syksynä hirvikärpäset ovat kutistuneet polttiaisiksi – viheliäisiä otuksia
- Lisäksi mukana kännykkä ja vhf-puhelin

Ammukset ja luodit – patruunan hinta 4 -9 euroa

- Metsästyslaki määrittelee, että hirven ja muun suurriistaan metsästyksessä käytettävän luodin tulee olla laajeneva.
- Lisäksi hirven, karhun ja villisian metsästyksessä on voimassa vaatimuksia luodin painolle ja energialle:
 - luodin paino vähintään 9 grammaa ja E100 (energia 100 metrin etäisyydellä) vähintään 2700 joulea, tai
 - luodin paino vähintään 10 grammaa ja E100 vähintään 2000 joulea, tai
 - lyijyttömän luodin paino vähintään 7,5 grammaa ja E100 vähintään 1900 joulea.
- Hirviluotien kaksi päätyyppiä ovat lyijy-ytimellä varustettu vaippaluoti ja yksiaineinen (monoliittinen) luoti. Muitakin luotityyppejä on olemassa, mutta ne ovat edellisiin verrattuna marginaalissa.

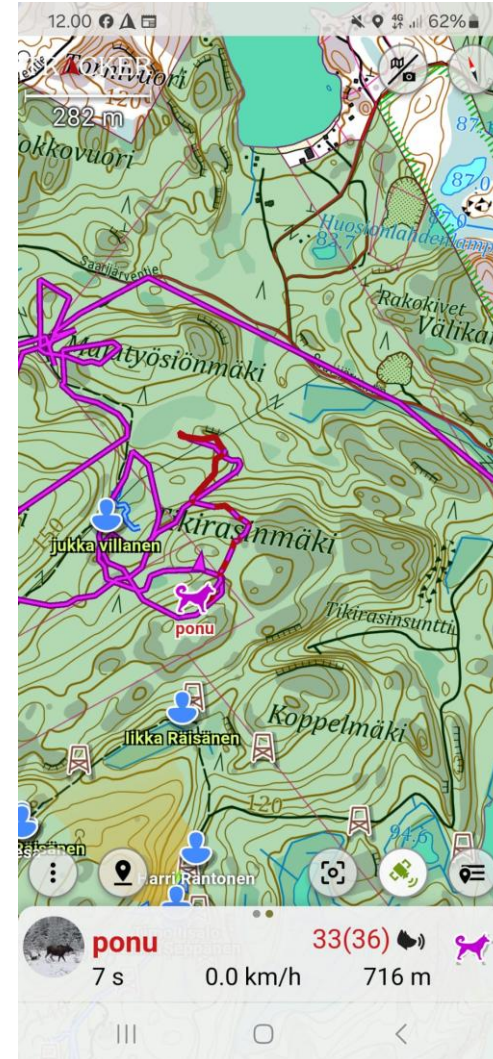
Hirvenmetsästyksessä käytettäviä kupariluoteja. Vasemmalta 6,5-milliset Sako Blade 7,8 g (120 gr) ja Barnes LRX 8,2 g (127 gr), sen jälkeen .30 Sako Blade 10,5 g (162 gr) ja 9,3 mm Blade 14,9 g (230 gr).

Aseet ja ammukset

- Hirviä metsästetään joko puoliautomaattisilla tai käsin ladattavilla kivääreillä – patruunoita saa olla 1 piipussa ja 3 lippaassa
- Yleisin kaliiperi lienee nykyisin 308 win, muita ylisiä ovat 7,62 ; 9,3; 30-06
- Itse metsästäni isäni vuonna 1983 hankkimalla Valmet Petra 308 win puoliautomaattiaseella, jossa 2 -7 kertaa suurentava kiikari
 - Koska kehitetty rynnäkkökiväärinä, ei tarkin laukaisukoneisto
 - Liikkuvien menojen taakse automaattilatauksessa kompensoi mukavasti rekyä
 - Normaaleilla hirvenammuntamatkoilla ollut tarkka
- Suomessa tehdään Sako- ja Tikka-kivääreitä Berettan omistamassa tehtaassa Riihimäellä. Lisäksi taitaa olla pienvalmistaja/.valmistajia
- Aseeseen ja kiikariin voi käyttää haluamansa määrän rahaa lähes ilman ylärajaa – Sveitsissä sain lainata Blaserin 9,3 kivääriä, jossa Swarovskin kiikari – kyllä silläkin sai peuran saaliiksi

Hirvestyksen tietotekniikkaa

- Tracker – turvallisuus ja seuranta
- Omariista – luvat ja saaliit
- VHF – pikaviestintä – mitä ammuttu
- Whatsapp – porukan sisäinen viestintä, jossa ei tarvitse puhua
- Kännykkä, jos VHF ei kuulu – maasto rajoittaa
- Riistakamerat nuolukivillä

Metsästyspäivän kulku

- Klo 7:20 Mikkelissä haen naapurista metsästyskaverini Kallen
- Klo 8:00 maissa saavumme Armoinahoon laavullemme
- Saapumisen jälkeen arvotaan passipaikat, jonka jälkeen arvioidaan, että kukin pääsee paikalleen. Jos tarpeen vaihdamme paikkoja, jotta nitrojen kulutus pienenee.
- Päätämme mihin koiramies menee koiran kanssa ja mistä muu porukkaa alkaa ajojahdin
- Sovitaan ajon alku yleensä ennen yhdeksäksi, riippuu siirtymien pituudesta
- Aamupäivällä pari ajoa ellei koira ole löytänyt hirveä
- Lounas puolilta päivin laavulla. Nuotio, leipiä, makkaraa, jollain teeriburger jne. ei kovin pahoja eväskisoja
- Iltapäivällä sama kaava kuin aamulla ELLEI sitten saada hirveä, josta tulee sen vaatimat rutiinit – kaataja tarjoaa kaatoryypyt
- Iltapäivän päätteeksi takaisin Mikkelisiin n 45 km
- Saunaan, seuraavan päivän eväät ja vaatteet kuntoon ja taas aamulla metsään

- Porukka, jossa metsästäjän on perustajien lapsia. Meistä puolet on käynyt Mikkelissä yhtä aikaa koulua ja tuosta porukasta puolet on ollut samassa koulussa ja jopa samalla luokalla
- Pentti Iisalonen hirtiseurue tai Suur-Savon metsänhoitajat ry:n hirtiseurue – nykyisin Viitalammin hirtiseurue – iäkkäin metsästäjä 94 vuotias, osti 2023 uuden kiikaritähkäimen
- Olen käynyt täällä tosiaan 57 vuoden aikana. Vain USA:sta en tullut hirtimetsälle, mutta Euroopasta kyllä

Saaliin käsittely – 2024 saatu 2 urosta toinen 134 kg ja toinen 192 kg

- Hirvi suolistetaan metsässä – sydän, maksa ja munuaiset talteen
- Viedään nylkyvajalle, jossa nyljetään ja laitetaan kinnerpuusta roikkumaan orresta taljalla ylös vetäen
- Annetaan riippua ja jäähtyä – meillä ei ole jäähdytettyä nylkyvajaa, joten kelistä riippuen hirvi paloitellaan joko seuraavana päivänä tai seuraavana viikonloppuna – ei saa myöskään jäätyä
- Tehtäväni on useimmiten irrotella hirven etulavat, sisäfileet ja ulkofileen etteivät ne vahingoitu ruhoa paloiteltaessa
- Ampuja saa meillä hirven kielen ja tietenkin sarvet, jos on ammuttu sarvipää
- Lihat jaetaan kasoihin, jotka arvotaan kulloisenkin jakoryhmän kesken
- Meillä tänä vuonna 14 osakasta lihanjaossa
- Lihanleikkuun ammattilainen on käynyt meitä opettamassa, mutta tuppaavat opit välillä unohtumaan.

Taloutta ja ”ilmaista” lihaa

- Ilman muuta olisi edullisempaa ostaa hirvenliha lihakaupasta kuin metsästää itse
- Ajan vähintään 500 km joka viikonloppu, kun käyn Hurissalossa metsällä
- Tänä vuonna porukan maksu oli 174 euroa/jäsen, jolla kustannetaan myös peijaiset paikallisille yhdessä naapuriporukan kanssa Ollimäen viinitilalla.
- Patruunat eivät ole kustannuserä – 4 viimeistä hirveäni on vaatinut 6 patruunaa
- **MUTTA TÄSTÄ SAA MONIN KERROIN SEN HYVÄN MIELEN MITÄ TUOHON PANOSTAA** - voisi sitä hullumpaaakin harrastaa

